

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՅԱԿՈԲ ԵՊՍ. ՆԵՏՐԱՐԵՆՑ

(1430? - շ. 1500)

Թակոր Եպս. Նեաբարենց ծանօթ է իբրև Արծկեցի: Որդին էր Ներսէս քահանայի և Խաթուն-Մելիքի: Ունէր երեք եղբայրներ և երկու քոյրեր: Արծկէի կողուց վանքի միաբանութեան անդամակցած էր: Իբրև արեղայ կը յիշուի 1452 ին, երբ իր գրեկ տուած Աւետարանը կը նուիրէ Աղթամարայ Աթոռին: — Լ. Ս. Խաչիկեան, Յիշատ. ԺԵ. Դարի, Բ. Մասն, թիւ 32:

Ան գիտէր գրչուժիտն արուեստը, և կատարած է ընդօրինակութիւններ. կըրնանք յիշել հետեւեւանիքը.

1. — Գոննիլիւբ, տէր Յովանէսի համար. — 24ա. Ս. Թ. թիւ 278:

2. — Աւետարան, օրինակած է 1464 ին, Արծկէ քաղաքին մէջ. Գոռլլառ խաթունի փափաքով. — Լ. Ս. Խաչիկեան, Յիշատ. ԺԵ. Դարի, Բ. Մասն, թիւ 261:

3. — Աւետարան, օրինակած է 1467 ին, Արծկէի մէջ. — Յիշատ. ԺԵ. Դարի, Բ. Մասն, թիւ 331:

4. — Գոննիւռան, աւարտած է 1491 ին, որ կիսատ մնացած էր իր եղբոր՝ Գրիշ Դազար քահանայի վաղածամ մահուամբ. — 24ա. Երևանի, թիւ 5438:

5. — Աւետարան, օրինակած է 1499 ին, մասնակցութեամբ Զաքարայ Կարի: Մովսէսի որդի Ստեփանոսի համար. — 24ա. Երևանի, թիւ 8761:

Թակոր Եպս. Արծկեցի գրած է նաև քանի մը տաղեր և դանձեր, որոնք թէև զօրաւոր ներշնչութիւն մը ծնունդը չեն, այնուհանդերձ համանման գրութեանց կարգին մտած են Տաղարաններու և Գանձարաններու մէջ: Ատոնցմէ կրնանք յիշել հետեւեւանիքը.

1. — Տաղ Ս. Նսանին Արծկոյ. — Սքանչելի տաւրը նըշանըդ պատուեալ... Գրած է իր եղբոր՝ Դազար քահանայի (+ Ն. Բ. 1491) խնդրանքով. — 24ա. Ս. Թ. թիւ

1249, 135, 1193, 1521. 2009, Հմմտ. Աւետարան, 1895, էջ 127:

2. — Գոննիւռան սխնդրագործ Ս. Նսանին Արծկոյ. — Թիսուս Գրիստոս արքայ համայնից... — 24ա. Ս. Թ. թիւ 135, թղ. 435բ1-437ա1: Նոյնը իբրև Գոննիւռան արքայի համայնից սկզբնաւորութեամբ, և շօշափելի տարբերութիւններով. — Տես 24ա. Ս. Թ. թիւ 2009, էջ ՆՄԴ: Այլուր կը սկսի Կենդանաբար Որդիդ Միածին բառերով, որ երբորդ տունին սկզբնատողն է. — Տես 24ա. Ս. Թ. թիւ 1521, թղ. 342. թիւ 1249, թղ. 515:

3. — Տաղ ի վերայ Աստուածացւոյ. — Գարուն է բացուել... — 24ա. Ս. Թ. թիւ 1417, էջ 307-310. թիւ 2323, թղ. 134ա. — Հմմտ. Կոստանեան, Միշն. Տաղեր, պրակ Բ., էջ 19-21:

4. — Տաղ Անդու. — Իսկ մեծ Մարիամ Մազազանացին... — 24ա. Ս. Թ. թիւ 278, էջ 556-557:

5. — Տաղ Ս. Գեորգի. — ՅԱստուծոյ ընտելաց... Գրած է Մովսէս խնդրանքով, Այդ թուականներուն ծանօթ տնէ մըն էր Մովսէս Բն. Արծկեցի. — 24ա. Ս. Թ. թիւ 135. թղ. 430բ-431ա. թիւ 1249, թղ. 519-520. թիւ 1193, ձև. թիւ 1417, Ղ. թիւ 1521, թղ. 338-340. թիւ 2009, ձև:

6. — Տաղ Աւետարանի յաւուր Յարութեան... Մայրանուն՝ Թակոր մեղաւորն ապեւ է. — 24ա. Ս. Թ. թիւ 1249, թղ. 242բ-244ա թիւ 135, Ղ. թիւ 1193, էջ 403. թիւ 1521, թղ. 176-177:

7. — Տաղ ի վերայ Սարգի Յանուսի-րոջն. — Ականջ դրէք եղբարք բանին պատուակոն... — 24ա. Ս. Թ. թիւ 1455, թղ. 260ա: Տես Յուրակ 24ա. Ս. Յակոբեանց, Ե. Հատար, 1971, էջ 148-151:

8. — Տաղ Ս. Խաչին... վասն սխնդրագործ Ս. Նսանին Արծկէի քաղաքի. — Խաչն եղիցի մեզ պահպան, այլմահուէ մինչ ի վախճան. խաչ ուրացողքն կուրանան, հուստացեալք ուրախանան... — Քէշիշեան, Յուրակ 24ա. Զմմաթ, 1964, թիւ 82, էջ 155 (82):

Ն. ԱՐԲ. ԵՈՎԱԿԱՆ